

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๕๗๗๖

ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๑๕๕

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีภาครัฐ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการกอง
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้กำหนดทิศทางการปฏิบัติงานกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (Roadmap ๖๗) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าและแสดงถึงผลลัพธ์เชิงประจักษ์ นั้น

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และนโยบายกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงจัดทำแนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีภาครัฐ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ เพื่ออธิบายวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ จึงขอแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติ หากวิธีปฏิบัติอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในแนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีภาครัฐ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางฯ นี้ ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่แจ้งเวียนแนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีภาครัฐ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ พร้อมทั้งแจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบและให้ผู้สอบบัญชีในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

(นางสาวอัญมณี ธีรสุทธิ)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

แนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีภาครัฐ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

แนวทางการบริหารจัดการงานสอบบัญชีสำหรับผู้สอบบัญชีภาครัฐ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานสอบบัญชี สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็นไปในแนวทางเดียวกันตามมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และนโยบายกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ ดังนี้

๑. เกณฑ์ในการจัดระดับผู้สอบบัญชี

ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ จัดระดับผู้สอบบัญชี โดยพิจารณาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญงานของผู้สอบบัญชี ประสบการณ์ด้านงานสอบบัญชี ซึ่งผู้ที่ได้รับการจัดระดับ ผู้สอบบัญชีตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย การดำรงตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ งานสอบบัญชี โดยนับแต่วันที่ยื่นใบสมัครเป็นข้าราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

ระดับ ผู้สอบบัญชี	ตำแหน่ง	ระยะเวลา การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสอบบัญชี (นับแต่วันที่ยื่นใบสมัครเป็นข้าราชการกรมตรวจบัญชี สหกรณ์)
ระดับ “ต้น”	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	๔ ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๕ ปี
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญงาน	๔ ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๑๕ ปี
ระดับ “กลาง”	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	๕ ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญงาน	๑๕ ปีขึ้นไป
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโส	
ระดับ “สูง”	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	๑๐ ปีขึ้นไป
	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ	
	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ	

* การปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสอบบัญชี ได้แก่ เคยปฏิบัติงานเป็นผู้สอบบัญชี ปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ปฏิบัติงานในกลุ่มกำกับมาตรฐานการบัญชีสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ปฏิบัติงาน กองควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์ และปฏิบัติงานสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

อนึ่ง ข้าราชการที่ได้รับการประกาศผ่านการคัดเลือกบุคคลเพื่อให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น แม้ว่าจะยังไม่ผ่านการประเมินผลงานฯ ให้ถือว่าได้ดำรงตำแหน่งที่ผ่านการคัดเลือกนั้นแล้วโดยอัตโนมัติ

๒. การจัดระดับความยากในการสอบบัญชี

การจัดระดับความยากในการสอบบัญชี แบ่งเป็น ๔ ระดับ โดยให้พิจารณาจาก

(๑) องค์ประกอบปัจจัยในการวิเคราะห์ความยากในการสอบบัญชี ดังต่อไปนี้

ปัจจัย	องค์ประกอบปัจจัย	คะแนนปัจจัย
ขนาด	๑. ทุนดำเนินงาน ๒. รายได้ธุรกิจหลัก ๓. สมาชิก	เล็ก ๑ คะแนน ปานกลาง ๒ คะแนน ใหญ่ ๓ คะแนน ใหญ่มาก ๔ คะแนน ใหญ่พิเศษ ๕ คะแนน
ความซับซ้อน	๑. กิจกรรมทางการเงิน - การรับฝากเงิน - การให้กู้ ๒. กิจกรรมผลผลิตและบริการ - การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย - การรวบรวมผลผลิต - การให้บริการและการส่งเสริมการขาย ๓. กิจกรรมต้นทุนการผลิต - ต้นทุนการผลิต ๔. มีสาขา	น้อย ๑ คะแนน ปานกลาง ๒ คะแนน มาก ๓ คะแนน มากที่สุด ๔ คะแนน

(๒) เกณฑ์การจัดระดับความยากในการสอบบัญชี

ปัจจัยในการวิเคราะห์ความยากในการสอบบัญชี				ความยากในการสอบบัญชี (๑) + (๒)	
(๑) ขนาด		(๒) ความซับซ้อน		ช่วงคะแนน รวม	ระดับความยาก ในการสอบบัญชี
ระดับ	คะแนน	ระดับ	คะแนน		
ใหญ่พิเศษ	๕	มากที่สุด	๔	๗ - ๙	ยากมากที่สุด
ใหญ่มาก	๔	มาก	๓	๕ - ๖	ยากมาก
ใหญ่	๓	ปานกลาง	๒	๓ - ๔	ยากปานกลาง
ปานกลาง	๒	น้อย	๑	๑ - ๒	ยากน้อย
เล็ก	๑				

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดตั้งใหม่ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พิจารณาจัดระดับความยากในการสอบบัญชีตามความเหมาะสมก่อนจึงจะสามารถประเมินความพร้อมรับการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้

ทั้งนี้ ก่อนการมอบหมายงานหรือการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี หากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าระดับความยากในการสอบบัญชีที่ปรากฏในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT) ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในปีปัจจุบัน ให้จัดทำหนังสือพร้อมชี้แจงเหตุผลในการพิจารณาการจัดระดับความยากในการสอบบัญชีใหม่ โดยแนบเหตุผลความจำเป็นพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเป็นรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ พิจารณาเปลี่ยนแปลงระดับความยากในการสอบบัญชีในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT)

๓. การจำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และการประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๓.๑ การจำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร การประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT) จำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้

(๑) **กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ** เป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรถึงปีบัญชีปัจจุบัน ไม่ว่างงบการเงินนั้นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจะทำด้วยตนเอง หรือมีผู้ช่วยเหลือ

(๒) **กลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบ** เป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ไม่สามารถตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ถึงรอบปีบัญชีปัจจุบัน ไม่อยู่ในกลุ่มจัดตั้งใหม่ กลุ่มอาจถูกสั่งเลิกหรือต้องเลิกตามกฎหมาย

(๓) **กลุ่มจัดตั้งใหม่** เป็นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตั้งใหม่ระหว่างปี หรือตั้งใหม่ในปีก่อน แต่ยังไม่ได้รับการวางระบบบัญชีและการควบคุมภายใน

(๔) **กลุ่มอาจถูกสั่งเลิก** แยกเป็น

• สหกรณ์ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิกสหกรณ์ได้

- ไม่เริ่มดำเนินกิจการภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่จดทะเบียน หรือหยุดดำเนินกิจการติดต่อกันเป็นเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่หยุดดำเนินกิจการ

- ไม่ส่งสำเนารายงานประจำปีและงบการเงินประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลา ๓ ปี ติดต่อกัน

- ไม่อาจดำเนินกิจการให้เป็นผลดี หรือการดำเนินกิจการของสหกรณ์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ หรือประโยชน์ส่วนรวม

• กลุ่มเกษตรกรตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๗ มีอำนาจสั่งเลิกได้

- ไม่มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันรับใบทะเบียน จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

- ไม่เริ่มดำเนินการภายใน ๑ ปี นับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร หรือหยุดดำเนินการติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี

- ไม่ส่งสำเนางบดุลต่อนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ตามมาตรา ๒๔ วรรค ๔ เป็นเวลา ๓ ปี ติดต่อกัน

- การดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แก่กลุ่มเกษตรกรนั้น หรือกลุ่มเกษตรกรไม่อาจดำเนินการให้เป็นผลดีต่อไปได้

(๕) กลุ่มต้องเลิกตามกฎหมาย

• สหกรณ์ตามมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- มีเหตุตามที่กำหนดในข้อบังคับ

- มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า ๑๐ ราย

- ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก

- ล้มละลาย

- นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา ๗๑

• กลุ่มเกษตรกรตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๗

- ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

- มีสมาชิกน้อยกว่า ๓๐ ราย ติดต่อกันเกิน ๑๒๐ วัน

- ที่ประชุมใหญ่ลงมติให้เลิก

- ศาลพิพากษาให้ล้มละลาย

- นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เลิกตามมาตรา ๓๓

๓.๒ การประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

เพื่อให้ทราบความสามารถในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน ตลอดจนรูปแบบการจัดทำบัญชี ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตามสถานการณ์ที่เป็นจริง ณ วันที่ประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(๑) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ให้ดำเนินการหลังจากที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและ แสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการเงิน ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (Input form) เรียบร้อยแล้ว ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ประเมินความพร้อม สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ภายใน ๑๐ วัน นับถัดจากวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ภายใน ๖๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นปีทางบัญชีให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บันทึกเหตุผลที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ ในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) โดยให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติ ดังนี้

๑) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้แน่นอน ให้ประเมินความพร้อมและวางแผนตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี ในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT)

๒) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอยู่ระหว่างส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยังไม่ต้องประเมินความพร้อมใหม่ โดยระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) จะเปิดให้สามารถบันทึกวันที่รับงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินได้ ภายใน ๙๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

อย่างไรก็ตาม หากผู้สอบบัญชีพิจารณาแล้วว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบ หรือไม่สามารถตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้แน่นอนโดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนด และต้องการประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรก่อน ๖๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ผู้สอบบัญชีทำหนังสือแจ้งผลการพิจารณาเสนอต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พร้อมบันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) (RA ๑)

๒) หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ทำหนังสือแจ้งผลการพิจารณาต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ เพื่อขออนุมัติให้สามารถประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเปลี่ยนการจำแนกกลุ่มจากกลุ่มพร้อมเป็นกลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบหรืออาจถูกสั่งเลิกหรือกลุ่มต้องเลิกตามกฎหมาย

๓) เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ พิจารณาอนุมัติแล้ว ให้ผู้สอบบัญชีประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT)

(๒) กลุ่มอื่น ๆ นอกเหนือจากกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ให้ดำเนินการประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ภายใน ๖๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เมื่อเกิน ๖๐ วัน ระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) จะแจ้งเตือน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ต้องระบุเหตุผลก่อนการประเมินความพร้อมในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) และหลังจาก ๙๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ระบบจะทำการล๊อคการบันทึกข้อมูลให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ทำหนังสือแจ้งพร้อมระบุเหตุผลเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ เพื่อขอลดล๊อคการบันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) และเมื่อได้รับการปลดล๊อคแล้ว จะสามารถประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT) ได้

ทั้งนี้ หากพิจารณาแล้วว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่สามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบ หรือไม่สามารถตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้แน่นอนโดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนด และต้องการประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรก่อน ๖๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ทำหนังสือพร้อมระบุเหตุผลที่ไม่แจ้งผลการพิจารณาเสนอต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พร้อมบันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) (RA ๒)

๒) ประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT) ทันที และให้วางแผนการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับมอบหมายงาน

หากผู้รับผิดชอบไม่ประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรภายในระยะเวลาที่กำหนด ระบบจะทำการล๊อคการบันทึกข้อมูลทำให้ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ **ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์** ทำหนังสือแจ้งเหตุผลเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผ่านผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ เพื่อขอลดล๊อคการบันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) และเมื่อได้รับการปลดล๊อคแล้ว จะสามารถประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT) ได้

อนึ่ง ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ดำเนินการตามกิจกรรมภายหลังจากการจำแนกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และประเมินความพร้อมสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ดังนี้

(๑) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ให้วางแผนการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี

๑.๑) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ที่สามารถจัดทำงานการเงินได้เอง ให้ผู้สอบบัญชีวางแผนปฏิบัติงานสอบบัญชีระหว่างปี และงานสอบบัญชีประจำปีตามข้อ ๗ มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชี

๑.๒) กลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบ ที่ไม่สามารถจัดทำงานการเงินได้เอง ให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาว่า

๑.๒.๑) สามารถเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีได้ ให้ผู้สอบบัญชีวางแผนการเข้าปฏิบัติงานสอบบัญชีระหว่างปี และประจำปีตามข้อ ๗ มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชี

๑.๒.๒) ไม่สามารถเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีได้ ให้ผู้สอบบัญชีดำเนินการ ดังนี้

๑) วางแผนเข้าตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี อย่างน้อย ๑ ครั้ง โดยให้กำหนดจำนวนครั้งในการเข้าตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีตามความเหมาะสมกับสภาพความจำเป็นที่จะมีผลให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน ให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้

๒) แนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมอบหมายผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชี ในกรณีที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชี พร้อมตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงิน

๓) จัดทำหนังสือรายงานผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี เป็นรายสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ตามแบบรายงานผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี (เอกสารแนบ ๑) พร้อมบันทึกผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี ในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน ๓ วันทำการ นับถัดจากวันที่ปฏิบัติงานแล้วเสร็จ กรณีพบข้อสังเกต ให้รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบตามแนวปฏิบัติในการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการตรวจสอบบัญชีหรือตรวจแนะนำการเงินการบัญชี และบันทึกข้อสังเกตในระบบสารสนเทศภายใน ๓ วันทำการนับถัดจากวันที่รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบให้ติดตามการแก้ไขข้อสังเกตและติดตามการใช้อำนาจสั่งการของรองนายทะเบียนสหกรณ์ พร้อมรายงานผลการติดตามต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านระบบสารสนเทศของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (Cad_Notice) ภายใน ๓ วันทำการนับถัดจากวันที่ผู้ได้รับมอบหมายได้ตรวจสอบผลการแก้ไขแล้วเสร็จ

๔) ติดตามผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี

๕) จัดทำหนังสือเสนอรายงานผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีเป็นรายสัปดาห์ต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ตามแบบรายงานผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี (เอกสารแนบ ๒)

ทั้งนี้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่วางแผนการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี พร้อมปัญหาอุปสรรคเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ และให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ สรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี พร้อมปัญหาและอุปสรรคของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี รวมทั้งให้สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี พร้อมปัญหาและอุปสรรคเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และแจ้งให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ทราบ

(๒) กลุ่มไม่พร้อมรับการตรวจสอบ ให้วางแผนงานในระบบแผน และผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับมอบหมายงาน โดยให้วางแผนเข้าตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีอย่างน้อย ๑ ครั้ง โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับ ข้อ ๑.๒.๒) เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบได้ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ และพิจารณาวางแผนการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

(๓) กลุ่มจัดตั้งใหม่ ให้วางแผนงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับมอบหมายงาน โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑) ชี้แจงเกี่ยวกับการเงินและบัญชีต่อที่ประชุมคณะผู้จัดตั้ง

๓.๒) ชี้แจงความสำคัญของการจัดทำบัญชีต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ พร้อมแนะนำให้มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี

๓.๓) วางระบบบัญชีและการควบคุมภายใน

๓.๓.๑) แนะนำการจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๓.๓.๒) แนะนำวิธีการจัดทำบัญชีและงบการเงินตามประเภทของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (Manual และ/หรือโปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์)

๓.๓.๓) แนะนำการวางระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๓.๔) รายงานผลการวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

๓.๕) บันทึกข้อมูลผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีในระบบฐานข้อมูลบุคลากรสหกรณ์

๓.๖) เข้าตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินเพื่อให้สามารถจัดทำบัญชีและงบการเงินได้

ทั้งนี้ หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบได้ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ และวางแผนการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

(๔) กลุ่มอาจถูกสั่งเลิก และกลุ่มต้องเลิกตามกฎหมาย ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ประสานสหกรณ์จังหวัด เพื่อยืนยันสถานะของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๔.๑) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงสถานะ ไม่เข้าเงื่อนไขกลุ่มอาจถูกสั่งเลิก/กลุ่มต้องเลิกตามกฎหมาย ให้วางแผนการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับมอบหมายงาน โดยให้พิจารณาเข้าตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีหากสามารถจัดส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบได้ ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มอบหมายงานสอบบัญชี และผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT) รวมทั้งเสนอแต่งตั้งผู้สอบบัญชีไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ แล้วจึงปฏิบัติงานสอบบัญชีและบันทึกผลการปฏิบัติงานในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

๔.๒) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีการเปลี่ยนแปลงสถานะ หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ไม่ดำเนินการสั่งเลิกติดต่อกันเป็นเวลา ๒ ปี และที่ประชุมคณะทำงานระดับจังหวัดแก้ไขปัญหาในการดำเนินการของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีข้อบกพร่อง (จกบ.) ไม่มีการดำเนินการใด ๆ ให้สรุปผลการติดตามเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

ทั้งนี้ ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ สรุปผลการยืนยันสถานะและติดตามการเสนอเลิกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี และให้สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีรวบรวมผลการติดตามการเสนอเลิกเสนออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อแจ้งนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๔. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ จัดทำหนังสือประสานผู้ชำระบัญชีเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวการชำระบัญชี

๔.๒ ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(๑) สอบทานงบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนในเบื้องต้นว่างบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินครบถ้วน และมียอดสัมพันธ์กัน หากพบว่าไม่ถูกต้องให้จัดทำหนังสือแจ้งผู้ชำระบัญชีดำเนินการแก้ไข และบันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

(๒) ตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติ แล้วส่งงบการเงิน ณ วันเลิกต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุมให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ ทั้งนี้ หากพบว่าไม่สามารถตรวจสอบงบการเงิน ณ วันเลิกได้ให้ทำหนังสือแจ้งผู้ชำระบัญชีดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้

(๓) รายงานผลการตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ณ วันเลิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ชำระบัญชีในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

๔.๓ ตรวจสอบและรับรองรายงานการชำระบัญชี และรายการย่อของบัญชีที่ชำระ

(๑) สอบทานรายงานการชำระบัญชี และรายการย่อของบัญชีที่ชำระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนในเบื้องต้นว่ารายงานการชำระบัญชี และรายการย่อของบัญชีที่ชำระครบถ้วน และมียอดสัมพันธ์กัน หากพบว่าไม่ถูกต้องให้จัดทำหนังสือแจ้งผู้ชำระบัญชีดำเนินการแก้ไข และบันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

(๒) ตรวจสอบและรับรองรายงานการชำระบัญชี พร้อมทั้งรายการย่อของบัญชีที่ชำระ หากพบว่าไม่สามารถตรวจสอบได้ ให้จัดทำหนังสือแจ้งผู้ชำระบัญชีดำเนินการแก้ไขให้สามารถตรวจสอบ และรับรองรายงานการชำระบัญชีได้

(๓) รายงานผลการตรวจสอบและรับรองรายงานการชำระบัญชี และวันที่ที่นายทะเบียน สหกรณ์ถอนชื่อออกจากทะเบียนในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN)

๔.๔ รายงานสรุปผลสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการชำระบัญชี และไม่สามารถตรวจสอบได้ พร้อมปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ทั้งนี้ ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ รวบรวมและสรุปผลสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการชำระบัญชี และไม่สามารถตรวจสอบได้ พร้อมปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบเสนอ ต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี และให้สำนัก มาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีจัดทำรายงานผลการชำระบัญชีเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และ แจ้งนายทะเบียนสหกรณ์ทราบ

๕. การมอบหมายงานสอบบัญชีและการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๕.๑ การมอบหมายงานสอบบัญชี

ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พิจารณามอบหมายงานสอบบัญชีสำหรับ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่พร้อมรับการตรวจสอบให้ผู้สอบบัญชีอย่างเหมาะสมตามระดับผู้สอบบัญชีและระดับความยาก ในการสอบบัญชี เสนอผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ พิจารณาก่อนแต่งตั้งผู้สอบบัญชี โดยมีการหมุนเวียนไม่ให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเดิมติดต่อกันเกิน ๓ ปี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ดังนี้

ระดับ ผู้สอบบัญชี	ตำแหน่ง	ระดับความยากในการสอบบัญชี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
ระดับ “ต้น”	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	ยากน้อย , ยากปานกลาง
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญงาน	
ระดับ “กลาง”	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	ยากน้อย , ยากปานกลาง , ยากมาก
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีชำนาญงาน	
	เจ้าพนักงานตรวจสอบบัญชีอาวุโส	
ระดับ “สูง”	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	ทุกระดับความยาก
	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการพิเศษ	
	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีเชี่ยวชาญ	

อนึ่ง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อาจจัดให้มีการประชุมผู้สอบบัญชีและผู้ช่วย ผู้สอบบัญชี เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบร่วมกันในการมอบหมายงานสอบบัญชีทั้งหมดในสำนักงาน

๕.๒ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) พิจารณาความเหมาะสมในการมอบหมายงานสอบบัญชีของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ ก่อนพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(๒) ให้แต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร จากข้าราชการในสังกัดเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ **ตามรอบปีบัญชีหลังจากผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นต่องบการเงินเรียบร้อยแล้ว ภายใน ๔๕ วัน นับถัดจากวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร**

ทั้งนี้ กรณีที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มีผู้สอบบัญชีแต่ละระดับในจำนวนที่ไม่สอดคล้องกับจำนวนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในแต่ละระดับความยากในการสอบบัญชี หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถมอบหมายงานสอบบัญชีได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ใช้ดุลยพินิจมอบหมายงานให้เหมาะสมตามเหตุจำเป็น โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ทบทวนและพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงได้ตามจำเป็น

๖. มาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชี

มาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชี ให้นับเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ผู้สอบบัญชีเริ่มเข้าปฏิบัติงานสอบบัญชีวันแรก จนถึงวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน โดยให้นับเฉพาะวันที่ปฏิบัติงานจริงเท่านั้น ซึ่งให้นับรวมจำนวนวันที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการวางแผนงานสอบบัญชี และการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีระหว่างปี เป็นวันปฏิบัติงานตามมาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วย ดังนี้

ระดับความยากในการสอบบัญชี	มาตรฐานเวลาการปฏิบัติงานสอบบัญชี (วัน)
ยากมากที่สุด	๔๕
ยากมาก	๓๐
ยากปานกลาง	๒๐
ยากน้อย	๑๐

กรณีที่ผู้สอบบัญชีมีความจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเกินกว่ามาตรฐานเวลาที่กำหนดโดยมีเหตุผลอันสมควร เช่น สหกรณ์มีการทุจริต การดำเนินธุรกิจที่มีความซับซ้อนเป็นพิเศษ สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจใหม่ในปีบัญชีปัจจุบัน หรือสหกรณ์ตั้งใหม่มีความยากในการสอบบัญชีมาก ผู้สอบบัญชีสามารถขอขยายระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ โดยเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ผ่านหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่พิจารณาตามที่เห็นสมควร

๗. มาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชี

๗.๑ การวางแผนงานสอบบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีวางแผนงานสอบบัญชีสำหรับแต่ละสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เป็นกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบที่จัดทำทางการเงินได้เอง และกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบที่จัดทำทางการเงินโดยผู้อื่น ซึ่งผู้สอบบัญชีพิจารณาว่าสามารถเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีได้ ให้เป็นไปตามขั้นตอนการวางแผนงานสอบบัญชีที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ซึ่งประกอบด้วย

(๑) วิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน สแกนธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลให้ประเมินมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัย สำหรับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล ในระบบ CAD Checklist และหากสหกรณ์ใช้โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์ที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ Full Pack ที่ใช้ทั้ง SmartMember และ SmartManage ควรนำข้อมูลจาก SmartMonitor มาใช้ในการวางแผนงานสอบบัญชี

(๒) ระบุและประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี โดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน สแกนธุรกรรมเชิงลึกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และประเมินมาตรฐานขั้นต่ำในการควบคุมภายในและการรักษาความปลอดภัย สำหรับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล (CAD Checklist) มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

(๓) จัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม ให้สอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี และกำหนดวิธีการตรวจสอบที่ตอบสนองต่อความเสี่ยง ซึ่งผู้สอบบัญชีควรเน้นการทดสอบการควบคุมในการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี เพื่อทดสอบเกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน ให้ทราบว่ามีการกำหนดระบบการควบคุมภายในอย่างเหมาะสมที่จะป้องกัน ตรวจพบหรือแก้ไขการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ โดยมีการปฏิบัติโดยสม่ำเสมออย่างถูกต้องหรือไม่

กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เป็นกลุ่มพร้อมรับการตรวจสอบที่จัดทำทางการเงินได้เอง ซึ่งผู้สอบบัญชีใช้กระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP หรือระบบจัดการกระดาษทำการ : CAD-WP เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ผู้สอบบัญชีไม่ต้องจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม เพื่อนำเข้าไว้ในกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP หรือระบบจัดการกระดาษทำการ : CAD-WP เนื่องจากกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP หรือระบบจัดการกระดาษทำการ : CAD-WP มีข้อมูลที่สอดคล้องกับการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวมอยู่แล้ว ให้ผู้สอบบัญชีกำหนดระดับความมีสาระสำคัญไว้ในกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP หรือระบบจัดการกระดาษทำการ : CAD-WP ด้วย

(๔) จัดทำแผนการสอบบัญชี (Audit Program) ให้สอดคล้องกับแผนการสอบบัญชีโดยรวม กรณีผู้สอบบัญชีใช้โปรแกรมช่วยตรวจสอบ CATS หรือ ACL หรือใช้ทั้ง CATS และ ACL ผู้สอบบัญชีควรกำหนดวิธีการตรวจสอบในแผนการสอบบัญชีในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจนด้วย

(๕) ประชุมวางแผนร่วมกับทีมงานเพื่อทำความเข้าใจในวิธีการตรวจสอบตามแผนการสอบบัญชี กรณีสหกรณ์มีความยากในการตรวจสอบบัญชีระดับยากมากขึ้นไป ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ประชุมร่วมกับทีมงาน

ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีต้องเสนอผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี แผนการสอบบัญชีโดยรวม และแผนการสอบบัญชี ต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อสอบทานให้แล้วเสร็จก่อนเข้าปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีระหว่างปี

๗.๒ การตรวจสอบบัญชีระหว่างปี

(๑) ให้ผู้สอบบัญชีวางแผนการเข้าปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีระหว่างปี อย่างน้อย ๑ ครั้ง และเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีครั้งแรกก่อนวันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ไม่น้อยกว่า ๔ เดือน

กรณีปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในพื้นที่การกระจุกตัวจำนวนมาก ผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถพิจารณาวางแผนและเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีครั้งแรกก่อนวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรน้อยกว่า ๔ เดือนได้ โดยระบุเหตุผลและความจำเป็นในแผนการสอบบัญชีโดยรวม และรายงานให้สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ทราบด้วย

(๒) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่มีปัญหาการทุจริต หรือมีข้อบกพร่องซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สั่งให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องให้ผู้สอบบัญชีวางแผนเข้าตรวจสอบบัญชีระหว่างปีอย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์ (ระยะเวลาตามปีบัญชีสหกรณ์ รวมการเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปีด้วย)

(๓) กรณีพบข้อสังเกต ให้รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ ตามแนวปฏิบัติในการรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการตรวจสอบบัญชีหรือตรวจแนะนำการเงินการบัญชี และบันทึกข้อสังเกตในระบบสารสนเทศ และระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ภายใน ๓ วันทำการนับถัดจากวันที่รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบ ให้ติดตามการแก้ไขข้อสังเกตและติดตามการใช้อำนาจสั่งการของรองนายทะเบียนสหกรณ์ พร้อมรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผ่านระบบสารสนเทศของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (Cad_Notice) ภายใน ๓ วันทำการนับถัดจากวันที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบผลการแก้ไขแล้วเสร็จ

๗.๓ การตรวจสอบบัญชีประจำปี

(๑) ก่อนวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ให้ผู้สอบบัญชีทำหนังสือถึงสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อเตรียมความพร้อมในการปิดบัญชีประจำปี โดยแจ้งสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้จัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินส่งให้ผู้สอบบัญชี เพื่อขอรับบริการตรวจสอบบัญชีประจำปี โดยเร็ว (เอกสารแนบ ๓) ทั้งนี้ หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่จัดส่งงบการเงินพร้อมรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี ให้ทำหนังสือแจ้งเตือนและหากยังไม่ได้รับงบการเงินดังกล่าว ภายใน ๖๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นปีทางบัญชี ให้แจ้งเตือนอีกครั้งก่อนการประเมินความพร้อมใหม่ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดต่อไป (เอกสารแนบ ๔)

(๒) เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรส่งหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบ ให้ผู้สอบบัญชีสอบทานเบื้องต้นภายใน ๕ วันทำการ นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินว่า งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินครบถ้วน มีความสัมพันธ์กัน พร้อมรับการตรวจสอบบัญชีประจำปี (เอกสารแนบ ๕)

(๒.๑) กรณีถูกต้อง ไม่พบข้อสังเกตใด ๆ ให้ผู้สอบบัญชีทำหนังสือแจ้งผลการรับงบการเงินและกำหนดระยะเวลาเข้าตรวจสอบให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทราบ รวมถึงการบันทึกรับงบการเงินในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ว่าผ่าน (เอกสารแนบ ๖)

(๒.๒) กรณีไม่ถูกต้อง ไม่มีรายละเอียดประกอบตามที่กำหนดไม่สามารถตรวจสอบได้ ให้ทำหนังสือแจ้งให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแก้ไข และให้บันทึกรับงบการเงินในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ว่าไม่ผ่าน (เอกสารแนบ ๗)

(๒.๓) กรณีสหกรณ์ตกค้างการตรวจสอบบัญชีเกินกว่า ๑ ปี ให้ผู้สอบบัญชีสอบทานเบื้องต้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ไม่ควรเกิน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชี งบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน โดยให้บันทึกรับงบการเงินในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) เช่นเดียวกับ ข้อ ๗.๓ (๒) (๒.๑) และ (๒.๒)

(๓) ให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแนวการสอบบัญชีแต่ละเรื่อง กรณีผู้สอบบัญชีตรวจพบเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องขยายขอบเขตการตรวจสอบให้ปรับแนวการสอบบัญชี พร้อมระบุเหตุผลผลการปรับเปลี่ยนไว้ในช่องหมายเหตุในรายงาน โดยไม่ต้องแก้แผนการสอบบัญชีโดยรวม

(๔) บันทึกผลการตรวจสอบเมื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จในแต่ละเรื่อง และรวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีให้เพียงพออย่างเหมาะสมที่จะสรุปผลการตรวจสอบบัญชี และแสดงความเห็นต่องบการเงินได้หรือไม่

(๕) ให้ผู้สอบบัญชีสอบถามงานของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและตนเอง ได้ปฏิบัติงานตามแนวการสอบบัญชีที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน และบรรลุวัตถุประสงค์การตรวจสอบบัญชี

(๖) ให้ผู้สอบบัญชีเสนอรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาษทำการ ต่อหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อสอบถามก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็นต่องบการเงิน

(๗) กรณีผู้สอบบัญชีตรวจพบว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องปรับปรุงรายการบัญชี หรือผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นที่แตกต่างจากแบบไม่มีเงื่อนไข ให้ผู้สอบบัญชีนำเสนอรายการปรับปรุงบัญชี หรือแจ้งข้อสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้ดำเนินการแก้ไข และควรนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อชี้แจงรายการดังกล่าว และเสนอแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการดำเนินการก่อนการแสดงความเห็นต่องบการเงิน

(๘) กรณีผู้สอบบัญชีตรวจพบข้อสังเกตในการตรวจสอบบัญชีประจำปี ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับ ข้อ ๗.๒ (๓)

ทั้งนี้ หากผู้สอบบัญชี

๑. พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้แน่นอน โดยไม่รอให้ครบ ๙๐ วัน นับถัดจากวันที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน ให้ผู้สอบบัญชีทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ผ่านหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อขออนุมัติให้สามารถประเมินความพร้อมรับการตรวจสอบสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใหม่

๒. ไม่สามารถตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ ภายใน ๙๐ วัน นับถัดจากวันที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน ให้ผู้สอบบัญชีทำหนังสือพร้อมระบุเหตุผลที่ไม่สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ภายใน ๙๐ วัน นับถัดจากวันที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน ถึงผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ผ่านหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อขอปลดล็อกการบันทึกผลการปฏิบัติงาน โดยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ จะเป็นผู้บันทึกเหตุผลลงในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ก่อนดำเนินการปลดล็อกระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ให้แก่ผู้สอบบัญชี

ทั้งนี้ เมื่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ บันทึกเหตุผลลงในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) แล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีไม่สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้แน่นอน ให้ประเมินความพร้อมรับการตรวจสอบสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใหม่ และวางแผนตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีในระบบบริหารงานสอบบัญชี (CAD_AUDIT)

(๒) กรณีอยู่ระหว่างตรวจสอบงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน และคาดว่าจะแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยังไม่ต้องประเมินความพร้อมรับการตรวจสอบสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใหม่ โดยระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) จะเปิดให้สามารถบันทึกผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ ภายใน ๑๒๐ วัน นับถัดจากวันรับงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

อนึ่ง หากผู้สอบบัญชีไม่สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเกิน ๑๒๐ วัน นับถัดจากวันที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีทำหนังสือพร้อมระบุเหตุผลที่ไม่สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินเกิน ๑๒๐ วัน นับถัดจากวันที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน ถึงอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผ่านผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ และหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อขอประเมินความพร้อมใหม่กรณีที่ไม่สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินได้แน่นอน หรือขอปลดล็อกการบันทึกผลการปฏิบัติงาน โดยสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีจะเป็นผู้บันทึกผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีลงในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) ให้แก่ผู้สอบบัญชี

๗.๔ การขอคำปรึกษาหารือ

ในระหว่างการตรวจสอบบัญชี หรือในระหว่างที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สอบทานงานขั้นสุดท้ายก่อนเสร็จสิ้นงานตรวจสอบ เพื่อสรุปผลการตรวจสอบบัญชีประจำปีและแสดงความเห็นต่องบการเงิน ผู้สอบบัญชีตรวจพบว่า มีประเด็นความซับซ้อน หรือรายการผิดปกติทางบัญชี หรือสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรมีธุรกิจที่มีลักษณะพิเศษเกี่ยวกับระบบบัญชี หรือมีปัญหาทางด้านการตรวจสอบ ซึ่งมีความจำเป็นต้องขอคำปรึกษาหารือให้ปฏิบัติ ดังนี้

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

(๑) ระหว่างการตรวจสอบบัญชี ให้ผู้สอบบัญชีขอคำปรึกษาหารือจากหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร

(๒) หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ให้คำปรึกษาหารือ กรณีมีความเห็นต่างหรือไม่สามารถสรุปการให้คำปรึกษาหารือได้ ให้ทำหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร โดยบันทึกคำปรึกษาหารือพร้อมความเห็นที่แตกต่างหารือไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ (เอกสารแนบ ๘)

(๓) ระหว่างที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์สอบทานงานขั้นสุดท้ายก่อนเสร็จสิ้นงานตรวจสอบ เพื่อสรุปผลการตรวจสอบบัญชีประจำปีและแสดงความเห็นต่องบการเงิน กรณีผู้สอบบัญชีพิจารณาแสดงความเห็นต่องบการเงินไม่ถูกต้องหรือไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน ให้ผู้สอบบัญชีขอคำปรึกษาหารือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้ส่งคำปรึกษาหารือพร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเสนอไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ผ่าน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ (เอกสารแนบ ๙)

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

(๔) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ให้คำปรึกษาหารือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและการสอบบัญชี เสนอผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ เห็นชอบ กรณีที่มีความเห็นแตกต่างระหว่างสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ กับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ให้ส่งคำปรึกษาหารือโดยระบุความเห็นที่แตกต่างเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

(๕) การแสดงความเห็นต่องบการเงินไม่ถูกต้องหรือไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและการสอบบัญชีพิจารณาและสอบทานหลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณาและให้ความเห็น หากพิจารณาว่าผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินไม่ถูกต้องหรือไม่แสดงความเห็นต่องบการเงิน ให้ส่งคำปรึกษาหารือโดยระบุความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ถึงกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

(๖) ให้คำปรึกษาหารือและแจ้งความเห็นกลับไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ เพื่อแจ้งผลต่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และผู้สอบบัญชี

๗.๕ การรายงานการสอบบัญชี

(๑) รายงานการสอบบัญชีระหว่างปี ให้รายงานผลการตรวจสอบบัญชีระหว่างปี ภายใน ๑๐ วัน นับถัดจากวันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน กรณีสหกรณ์เสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรณีกลุ่มเกษตรกรเสนอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ผ่านหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

(๒) รายงานการสอบบัญชีประจำปี

(๒.๑) กรณีสหกรณ์ ให้ผู้สอบบัญชีเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีต่อสมาชิกสหกรณ์ และเสนอรายงานผลการตรวจสอบบัญชีต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ตามรูปแบบและรายการที่กำหนดท้ายระเบียบกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒.๒) กรณีกลุ่มเกษตรกร ให้ผู้สอบบัญชีเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีต่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและเสนอรายงานผลการตรวจสอบบัญชีต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ตามรูปแบบและรายการที่กำหนดท้ายระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการสอบบัญชีกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๒

ทั้งนี้ รายงานของผู้สอบบัญชีกำหนดให้มีวรรคเรื่องสำคัญในการตรวจสอบกับสหกรณ์ทุกประเภทและกลุ่มเกษตรกร ยกเว้นสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่มีทุนดำเนินงานต่ำกว่า ๕ ล้านบาท ผู้สอบบัญชีจะพิจารณาเรื่องสำคัญในการตรวจสอบไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีหรือไม่ก็ได้

(๒.๓) ให้ผู้สอบบัญชีจัดส่งรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานผลการตรวจสอบบัญชี และงบการเงิน ต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

- สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่มีระดับความยากในการสอบบัญชี “มากที่สุด” และ “มาก” ให้จัดส่งภายใน ๑๕ วันทำการ นับถัดจากวันที่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

- สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่มีระดับความยากในการสอบบัญชี “ปานกลาง” และ “น้อย” ให้จัดส่งภายใน ๑๐ วันทำการ นับถัดจากวันที่แสดงความเห็นต่องบการเงิน

อนึ่ง กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ผู้สอบบัญชีใช้ระบบกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP หรือ โปรแกรมระบบจัดการกระดาษทำการ : CAD-WP ให้ผู้สอบบัญชีส่งแฟ้มกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP หรือ โปรแกรมระบบจัดการกระดาษทำการ : CAD-WP ให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สอบทานงานเป็นลำดับสุดท้ายและปิดแฟ้มกระดาษทำการอิเล็กทรอนิกส์ : EWP หรือ โปรแกรมระบบจัดการกระดาษทำการ : CAD-WP ภายใน ๑๐ วันทำการ นับถัดจากวันที่หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สอบทานงานแล้วเสร็จ (วันที่สอบทานครั้งสุดท้ายภายหลังวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีได้จัดทำกระดาษทำการที่สมบูรณ์ และเสร็จสิ้นกระบวนการสอบบัญชีทั้งหมดแล้ว)

(๒.๔) ให้ผู้สอบบัญชีทำหนังสือถึงประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อจัดส่งรายงานของผู้สอบบัญชีพร้อมงบการเงิน และสำเนารายงานผลการตรวจสอบบัญชีให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร เพื่อนำเสนอไว้ในรายงานประจำปีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

(๓) การรายงานผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีผ่านระบบ Intranet

(๓.๑) ให้ผู้สอบบัญชีจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในระบบประเมินจัดชั้นคุณภาพงานสอบบัญชี (CAD_RANK) ภายหลังจากที่หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สอบทานร่างรายงานของผู้สอบบัญชีแล้วเสร็จ แต่ไม่เกินวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน

(๓.๒) ให้ผู้สอบบัญชีรายงานข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (Input form) ภายใน ๕ วันทำการ นับถัดจากวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน

(๔) กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจัดตั้งใหม่เป็นปีแรก และตั้งแต่จดทะเบียนจนถึงวันสิ้นปีทางบัญชีไม่มีรายการรับ - จ่ายเงินในระหว่างปีบัญชี สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจึงไม่มีงบการเงินให้ตรวจสอบ ให้คณะกรรมการดำเนินการรับรองว่าสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่มีรายการรับ - จ่ายในระหว่างปีบัญชี และผู้สอบบัญชีไม่ต้องจัดทำรายงานของผู้สอบบัญชี แต่ให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชีเพื่อรายงานข้อมูลอื่น ๆ รวมถึงข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการดำเนินการทั่วไปของสหกรณ์ และให้บันทึกข้อมูลในระบบแผนและผลการปฏิบัติงาน (CAD_PLAN) โดยบันทึกวันที่ในรายงานผลการตรวจสอบบัญชีแทนวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี

๘. การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

๘.๑ ผู้สอบบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของตนเองและผู้ช่วยผู้สอบบัญชี โดยสอบทานแฟ้มกระดาดำทำการและหลักฐานการสอบบัญชีต่าง ๆ ว่าได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และวิธีการตรวจสอบที่กำหนดไว้ในแนวการสอบบัญชี รวมทั้งพิจารณาความเหมาะสมและความเพียงพอของหลักฐานการสอบบัญชีที่ใช้สนับสนุนการแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชีและการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบบัญชี ทั้งนี้ ให้มีการสอบทานงานสอบบัญชีก่อนลงลายมือชื่อในรายงานของผู้สอบบัญชี และรายงานผลการตรวจสอบบัญชี

๘.๒ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีทุกชิ้นงาน ตั้งแต่การวางแผนงานสอบบัญชี การปฏิบัติงานสอบบัญชี และการรายงานการสอบบัญชี ระหว่างปีและประจำปีให้แล้วเสร็จก่อนที่ผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็นต่องบการเงิน และแจ้งผลการสอบทานงานให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ทราบ ทั้งนี้ ในการสอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ต้องจัดให้มีหลักฐานการสอบทานงานเป็นลายลักษณ์อักษร

๘.๓ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

(๑) ประเมินผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี โดยการสอบทานรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน และกระดาดำทำการของผู้สอบบัญชี รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามมาตรฐานที่วางไว้

(๒) ประเมินคุณภาพผลงานของผู้สอบบัญชีภาครัฐในความรับผิดชอบตามแบบประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และแจ้งผลการประเมินคุณภาพผลงานสอบบัญชีเป็นลายลักษณ์อักษรให้หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เพื่อแจ้งให้ผู้สอบบัญชีทราบ พร้อมรายงานผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในระบบสารสนเทศของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสรุปผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาครัฐในความรับผิดชอบทุกวันสิ้นเดือนเสนอกองควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์

๘.๔ กองควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์ สรุปผลการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีทั้งหมดทุกวันสิ้นเดือนพร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานสอบบัญชีเสนอต่ออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โทร.

ที่ กษ / วันที่

เรื่อง รายงานผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้า
ตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ซึ่งข้าพเจ้าได้ดำเนินการตรวจแนะนำ
การจัดทำบัญชีวันที่.....ถึงวันที่.....เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผล
การตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

รายงานผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
จังหวัด.....
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

เสนอ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้า
ตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....นั้น ข้าพเจ้าได้ตรวจแนะนำ ครั้งที่.....
เมื่อวันที่.....ถึงวันที่.....รวม.....วัน ณ.....จึงขอรายงานผล
การตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี ดังนี้

๑. เรื่องที่ตรวจแนะนำ

- เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ข้าพเจ้าได้แนะนำให้แก่.....
ตำแหน่ง.....โดยแนะนำเกี่ยวกับ.....
ผลการตรวจแนะนำ.....
- สมุดบัญชีขึ้นต้น ข้าพเจ้าได้แนะนำให้แก่.....ตำแหน่ง.....
โดยแนะนำเกี่ยวกับ.....
ผลการตรวจแนะนำ.....
- สมุดบัญชีขึ้นปลาย ข้าพเจ้าได้แนะนำให้แก่.....ตำแหน่ง.....
โดยแนะนำเกี่ยวกับ.....
ผลการตรวจแนะนำ.....
- บัญชีย่อยและทะเบียน ข้าพเจ้าได้แนะนำให้แก่.....ตำแหน่ง.....
โดยแนะนำเกี่ยวกับ.....
ผลการตรวจแนะนำ.....
- งบทดลอง ข้าพเจ้าได้แนะนำให้แก่.....ตำแหน่ง.....
โดยแนะนำเกี่ยวกับ.....
ผลการตรวจแนะนำ.....
- งบการเงิน ข้าพเจ้าได้แนะนำให้แก่.....ตำแหน่ง.....
โดยแนะนำเกี่ยวกับ.....
ผลการตรวจแนะนำ.....
- รายละเอียดประกอบงบการเงิน ข้าพเจ้าได้แนะนำให้แก่.....
ตำแหน่ง.....โดยแนะนำเกี่ยวกับ.....
ผลการตรวจแนะนำ.....
- อื่นๆ ข้าพเจ้าได้แนะนำให้แก่.....ตำแหน่ง.....
โดยแนะนำเกี่ยวกับ.....
ผลการตรวจแนะนำ.....

๒. เรื่องที่สอบทาน

๒.๑

๒.๒

๓. ข้อสังเกตที่พบจากการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี (ถ้ามี)

๓.๑

๓.๒

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

บันทึกข้อความ

เอกสารแนบ ๒

ส่วนราชการ โทร.

ที่ กษ / วันที่

เรื่อง รายงานผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้มอบหมายให้.....
ตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....และมอบหมายให้ข้าพเจ้าดำเนินการติดตามผล
การตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี ซึ่งข้าพเจ้าได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้
ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบูรณาการทำงานร่วมกัน ข้าพเจ้าเห็นควรส่งสำเนารายงานผลการติดตาม
การตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... ให้สหกรณ์จังหวัด.....
ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในหนังสือถึงสหกรณ์จังหวัด
.....ที่แนบมาพร้อมนี้

.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โทร

ที่ กษ / วันที่

เรื่อง ขอส่งสำเนารายงานผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี

เรียน สหกรณ์จังหวัด.....

ด้วยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้ดำเนินการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....โดยได้ตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี ครั้งที่.....เมื่อวันที่.....ถึงวันที่.....รวม.....วัน ณ.....และได้ดำเนินการติดตามผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีไปแล้ว เมื่อวันที่.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการบูรณาการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น จึงขอส่งสำเนารายงานผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... (เอกสารแนบ) เพื่อให้สำนักงานสหกรณ์จังหวัด.....ช่วยติดตามและผลักดันให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถจัดทำบัญชีได้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนข้อความได้ตามความเหมาะสม

รายงานผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
จังหวัด.....
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

เสนอ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ตามที่หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้า
ตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ซึ่งข้าพเจ้าได้ตรวจแนะนำ ครั้งที่.....ไปแล้ว เมื่อ
วันที่..... ถึงวันที่.....รวม.....วัน ณ.....และข้าพเจ้าได้ดำเนินการ
ติดตามผลการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี ในวันที่.....จึงขอรายงานผลการติดตามการตรวจ
แนะนำการจัดทำบัญชี ดังนี้

ผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี

- เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี.....
- สมุดบัญชีขึ้นต้น.....
- สมุดบัญชีขึ้นปลาย.....
- บัญชีย่อยและทะเบียน.....
- งบทดลอง.....
- งบการเงิน.....
- รายละเอียดประกอบงบการเงิน.....
- อื่นๆ.....
- ข้อสังเกตที่พบจากการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชี...(ถ้ามี).....

จากผลการติดตามการตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีข้างต้น ข้าพเจ้าประเมินว่าสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร..... * จะสามารถจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ให้ตรวจสอบได้ **หรือ** ** จะไม่สามารถจัดทำบัญชี งบการเงิน
และรายละเอียดประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....ให้ตรวจสอบได้ และยังคงต้องได้รับ
การตรวจแนะนำการจัดทำบัญชีเกี่ยวกับ.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ : * สามารถจัดทำบัญชี งบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน

** ไม่สามารถจัดทำบัญชี งบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โทร.

ที่ กษ / วันที่

เรื่อง การเตรียมความพร้อมในการส่งงบการเงินให้ตรวจสอบ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ตามที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้า
เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....นั้น
เนื่องจากใกล้ถึงวันสิ้นปีทางบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... ผู้สอบบัญชีได้ทำหนังสือแจ้ง
ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเตรียมความพร้อมในการจัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินเพื่อขอรับบริการ
ตรวจสอบบัญชี ทั้งนี้ ได้แนบหนังสือเรียนประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
เพื่อแจ้งการส่งงบการเงินให้ตรวจสอบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ที่ กษ...../.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์....

วันที่.....

เรื่อง การจัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินเพื่อรับบริการตรวจสอบบัญชี

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์.....จำกัด

อ้างถึง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๘๒ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

ตามระเบียบที่อ้างถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีหน้าที่จัดทำบัญชีและงบการเงินตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อแสดงฐานะการเงิน การดำเนินงาน และกระแสเงินสดสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีของสหกรณ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๖ โดยให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินเพื่อรับบริการตรวจสอบบัญชี ตามรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย นั้น

บัดนี้ ใกล้ถึงวันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ จึงขอให้สหกรณ์จัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงิน สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่.....ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เพื่อส่งให้ผู้สอบบัญชีประเมินความพร้อมรับการตรวจสอบและกำหนดวันเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปี หากสหกรณ์มีความประสงค์ให้แนะนำการจัดทำงบการเงิน หรือรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ประสานมายังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....เพื่อให้คำแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน หรือรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ครบถ้วนถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

สายสอบบัญชีที่.....

โทร.

โทรสาร.

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

ที่ กษ...../.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์....

วันที่.....

เรื่อง การจัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินเพื่อรับบริการตรวจสอบบัญชี

เรียน ประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกร.....

อ้างถึง ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๘๒ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

ตามระเบียบที่อ้างถึง คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกรมีหน้าที่จัดทำบัญชี และงบการเงินตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อแสดงฐานะการเงิน และการดำเนินงานสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีของกลุ่มเกษตรกรให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และส่งให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๔ โดยให้กลุ่มเกษตรกรจัดทำ งบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน เพื่อรับบริการตรวจสอบบัญชี ตามรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย นั้น

บัดนี้ ใกล้ถึงวันสิ้นปีบัญชีของกลุ่มเกษตรกร จึงขอให้กลุ่มเกษตรกรจัดทำบัญชี งบการเงิน และรายละเอียดประกอบงบการเงิน สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่.....ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เพื่อส่งให้ ผู้สอบบัญชีประเมินความพร้อมรับการตรวจสอบและกำหนดวันเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปี หากกลุ่มเกษตรกร มีความประสงค์ให้แนะนำการจัดทำงบการเงิน หรือรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ประสานมายังสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์.....เพื่อให้คำแนะนำการจัดทำบัญชี งบการเงิน หรือรายละเอียดประกอบ งบการเงินให้ครบถ้วนถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

สายสอบบัญชีที่.....

โทร.

โทรสาร.

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โทร.

ที่ กษ / วันที่

เรื่อง แจ้งเตือนการส่งงบการเงินให้ตรวจสอบสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ตามคำสั่งกรมตรวจบัญชีสหกรณ์/นายทะเบียนสหกรณ์ ที่.....ลงวันที่.....
ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....นั้น
ข้าพเจ้าไม่สามารถเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรดังกล่าวได้ เนื่องจากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
ไม่ส่งหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชีและงบการเงินให้ตรวจสอบภายใน ๓๐/๖๐ วัน ข้าพเจ้าจึงทำหนังสือ
แจ้งเตือนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้ส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบครั้งที่.....
ทั้งนี้ ได้แนบหนังสือเรียนประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... เพื่อแจ้งเตือน
การส่งงบการเงินให้ตรวจสอบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ที่ กษ...../.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์....

วันที่.....

เรื่อง แจ้งเตือนการส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบ ครั้งที่.....

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์.....จำกัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ที่.....ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้แจ้งให้สหกรณ์
จัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....เพื่อรับบริการ
ตรวจสอบบัญชี นั้น

บัดนี้ เวลาล่วงเลยวันสิ้นปีทางบัญชีมากกว่า (ระบุจำนวนวัน ๓๐ วันหรือ ๖๐ วัน) วันแล้ว
แต่สหกรณ์ยังไม่ได้นำส่งงบการเงินประจำปี ให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ เพื่อให้สหกรณ์สามารถนำเสนอ
งบการเงินให้ที่ประชุมใหญ่สหกรณ์อนุมัติ ภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี และจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกได้อย่างรวดเร็ว สหกรณ์ควรรีบดำเนินการจัดส่งงบการเงิน และรายละเอียด
ประกอบงบการเงินตามรูปแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด เพื่อให้ผู้สอบบัญชีประเมินความพร้อมรับการตรวจสอบ
และกำหนดวันเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปี รวมทั้งสหกรณ์สามารถนำเสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่ภายใน
๑๕๐ วัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

สายสอบบัญชีที่.....

โทร.

โทรสาร.

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

*หมายเหตุ กรณีแจ้งเตือนครั้งแรกให้ตัดข้อความ “ครั้งที่.....” ออก

ที่ กษ...../.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์....

วันที่.....

เรื่อง แจ้งเตือนการส่งงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ตรวจสอบ ครั้งที่.....

เรียน ประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกร.....

อ้างถึง หนังสือสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ที่.....ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้แจ้งให้กลุ่มเกษตรกร
จัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....เพื่อรับบริการ
ตรวจสอบบัญชี นั้น

บัดนี้ เวลาล่วงเลยวันสิ้นปีทางบัญชีมากกว่า (ระบุจำนวนวัน ๓๐ วันหรือ ๖๐ วัน) วันแล้ว
แต่กลุ่มเกษตรกรยังไม่ได้นำส่งงบการเงินประจำปี ให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถนำเสนอ
งบการเงินให้ที่ประชุมใหญ่สหกรณ์อนุมัติ ภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี และจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกได้อย่างรวดเร็ว กลุ่มเกษตรกรควรรีบดำเนินการจัดส่งงบการเงิน
และรายละเอียดประกอบงบการเงินตามรูปแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด เพื่อให้ผู้สอบบัญชีประเมินความพร้อม
รับการตรวจสอบและกำหนดวันเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปี รวมทั้งกลุ่มเกษตรกรสามารถนำเสนองบการเงิน
ต่อที่ประชุมใหญ่ภายใน ๑๕๐ วัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

สายสอบบัญชีที่.....

โทร.

โทรสาร.

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

*หมายเหตุ กรณีแจ้งเตือนครั้งแรกให้ตัดข้อความ “ครั้งที่.....” ออก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โทร.

ที่ กษ / วันที่

เรื่อง ผลการสอบทานงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินเบื้องต้น
สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

เรียน หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ตามที่ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้สอบทานงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงิน
เบื้องต้นของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....*

ตามหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... ซึ่งได้รับหนังสือขอรับบริการตรวจสอบบัญชีวันที่ นั้น

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่า

☐ ไม่พบข้อสังเกต ☐ พบข้อสังเกต

ทั้งนี้ ได้แนบบันทึกสอบทานงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินเบื้องต้นของสหกรณ์/
กลุ่มเกษตรกร..... มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

ความเห็นของหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

.....
.....
.....
....
(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

*หมายเหตุ กรณีติดค้างการตรวจสอบให้ระบุปีแรกที่ติดค้างการตรวจสอบถึงปีทางบัญชีปัจจุบัน

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

แบบสอบถามงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินเบื้องต้นของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....

ชื่อผู้สอบบัญชี

ชื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

รายการ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	ไม่มี
๑. งบการเงิน			
๑.๑ งบแสดงฐานะการเงิน			
๑.๒ งบกำไรขาดทุน			
๑.๓ งบกระแสเงินสด			
๑.๔ หมายเหตุประกอบงบการเงิน			
๒. งบทดลอง			
๓. รายละเอียดประกอบงบการเงิน			
๓.๑ รายละเอียดเงินฝากธนาคาร			
๓.๒ รายละเอียดเงินฝากสหกรณ์อื่น			
๓.๓ รายละเอียดเงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง			
๓.๔ รายละเอียดเงินลงทุน			
๓.๕ รายละเอียดลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ดอกเบี้ยค้างรับและค่าปรับค้างรับ			
๓.๖ รายละเอียดลูกหนี้การค้า			
๓.๗ รายละเอียดลูกหนี้อื่นๆ			
๓.๘ รายละเอียดสินค้าคงเหลือ (ใบตรวจนับ)			
๓.๙ รายละเอียดวัสดุคงเหลือ			
๓.๑๐ รายละเอียดสินทรัพย์รอการขาย			
๓.๑๑ รายละเอียดที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์/ค่าเสื่อมราคาสะสม			
๓.๑๒ รายละเอียดสินทรัพย์ไม่มีตัวตน			
๓.๑๓ รายละเอียดค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี			
๓.๑๔ รายละเอียดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร			
๓.๑๕ รายละเอียดเจ้าหนี้เงินกู้			
๓.๑๖ รายละเอียดเจ้าหนี้การค้า			
๓.๑๗ รายละเอียดเงินรับฝาก			
๓.๑๘ รายละเอียดสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่			
๓.๑๙ รายละเอียดค่าใช้จ่ายค้างจ่าย			
๓.๒๐ รายละเอียดทุนเรือนหุ้น			
ฯลฯ			

ที่ กษ...../.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์....

วันที่.....

เรื่อง แจ้งกำหนดการเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปี

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....ที่.....ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... ได้ส่งงบการเงินและ
รายละเอียดประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่เพื่อขอรับบริการ
ตรวจสอบบัญชี นั้น

ข้าพเจ้าได้สอบทานงบการเงินและรายละเอียดประกอบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
..... สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....* เสร็จเรียบร้อยแล้ว คาดว่าผู้สอบบัญชี
จะเข้าตรวจสอบบัญชีประจำปีในเดือน.....ขอความร่วมมือในการมอบหมายให้ผู้เกี่ยวข้อง
อำนวยความสะดวกช่วยเหลือหรือให้คำชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติการตามสมควรด้วย จักขอบคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

สายสอบบัญชีที่.....

โทร.

โทรสาร.

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

*หมายเหตุ กรณีติดค้างการตรวจสอบให้ระบุปีแรกที่ติดค้างการตรวจสอบถึงปีทางบัญชีปัจจุบัน

ที่ กษ...../.....

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์....

วันที่.....

เรื่อง ขอให้แก้ไขงบการเงินรายละเอียดประกอบงบการเงินให้ถูกต้อง

เรียน ประธานกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....

อ้างถึง หนังสือสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร.....ที่.....ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... ได้ส่งงบการเงินและ
รายละเอียดประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่เพื่อขอรับบริการ
ตรวจสอบบัญชี นั้น

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....ได้ทำการสอบทานงบการเงินและ
รายละเอียดประกอบงบการเงินเบื้องต้นของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร..... สำหรับปี
สิ้นสุดวันที่.....*เสร็จเรียบร้อยแล้ว พบข้อสังเกต ดังนี้

๑.
๒.
๓.
๔.

ฯลฯ

ดังนั้น ขอให้ท่านดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว และส่งงบการเงินและรายละเอียด
ประกอบงบการเงินที่แก้ไขแล้ว เพื่อขอรับบริการตรวจสอบบัญชีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

สายสอบบัญชีที่.....

โทร.

โทรสาร.

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

***หมายเหตุ** กรณีตกค้างการตรวจสอบให้ระบุปีแรกที่ตกค้างการตรวจสอบถึงปีทางบัญชีปัจจุบัน

แบบการขอคำปรึกษาหารือระหว่างการตรวจสอบบัญชี
การขอคำปรึกษาหารือการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ชื่อผู้สอบบัญชี.....

สหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร..... จังหวัด.....

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

ข้อหาหรือ

(ระบุรายละเอียด).....

.....

ความเห็นของผู้สอบบัญชี

(ระบุรายละเอียด).....

.....

.....
(.....)

ผู้สอบบัญชี

วันที่.....

ความเห็นของหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

(ระบุรายละเอียด).....

.....

.....
(.....)

หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

วันที่.....

ความเห็นของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่.....

(ระบุรายละเอียด).....
.....
.....

.....
(.....)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและการสอบบัญชีสหกรณ์
วันที่.....

หมายเหตุ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำหนังสือเพื่อนำส่งแบบการขอคำปรึกษาหารือระหว่างการตรวจสอบบัญชีเสนอหัวหน้า สตส.
หากปรึกษาหารือระดับ สตท. ให้ส่งที่ สตท. หรือปรึกษาหารือระดับ กตส. ให้ส่งที่ กตส. โดยผ่านตามสายบังคับบัญชา

แบบการขอคำปรึกษาหรือการแสดงความเห็นต่อการเงิน
 การขอคำปรึกษาหรือการแสดงความเห็นต่อการเงิน
 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

ชื่อผู้สอบบัญชี.....

สหกรณ์ / กลุ่มเกษตรกร..... จังหวัด.....

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

๑. สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อการแสดงความเห็นต่อการเงิน

- ☐ งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
- ☐ งบการเงินมิได้จัดทำตามกฎหมายและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด
 - ☐ นโยบายการบัญชีที่สหกรณ์ใช้ไม่เหมาะสม
 - ☐ นำนโยบายการบัญชีไปใช้ไม่เหมาะสม
 - ☐ เปิดเผยข้อมูลไม่เหมาะสม/ไม่เพียงพอ
- ☐ ไม่สามารถหาหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ
- ☐ สถานการณ์เหนือการควบคุมของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
 - ☐ สถานการณ์เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบ เวลาการปฏิบัติงาน
 - ☐ ถูกจำกัดขอบเขตโดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
- ☐ มีความไม่แน่นอนหลายสถานการณ์

(ระบุนรายละเอียด).....

๒. ระดับความมีสาระสำคัญ

- ☐ มีสาระสำคัญแต่ไม่แพร่กระจาย
- ☐ มีสาระสำคัญและแพร่กระจาย

(ระบุนรายละเอียด).....

๓. ระดับการขอคำปรึกษาหารือ

☐ ระดับ สตท.

(กรณีผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินมีเงื่อนไขเฉพาะที่มีความเห็นต่างจากหัวหน้า สตท.)

☐ ระดับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

(กรณีผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อการเงินไม่ถูกต้องหรือไม่แสดงความเห็น)

ความเห็นของผู้สอบบัญชี

(ระบุรายละเอียด).....
.....
.....

.....
(.....)
ผู้สอบบัญชี
วันที่.....

ความเห็นของหัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....

(ระบุรายละเอียด).....
.....
.....

.....
(.....)
หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์.....
วันที่.....

ความเห็นของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่.....

(ระบุรายละเอียด).....
.....
.....

.....
(.....)
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบัญชีและการสอบบัญชีสหกรณ์
วันที่.....